

Nové súdne budovy na Slovensku. V decembri m. r. bola otvorená nová súdna budova v Ružomberku. Slávnosť otvorenia tejto modernej, komfortne v každom ohľade vybavenej budovy s väznicou je významná tým, že okrem nesčítneho obecenstva zúčastnili sa jej pozoruhodnými prejavmi i troja aktívni ministri našej vlády. Minister spravodlnosti Dr. Meissner vyzdvihol moment, že súdna budova i podľa svojho výzoru je jasným stánkom spravodlnosti, bystrosti a ne-strannosti a nie stánkom vraživej vykonavateľskej justície. K súdu musí mať každý dôveru. — Min. zemedelstva Dr. Hodža prehovoril o slovenskom aktivizme. Min. školstva Dr. Dérer v svojej obsiahlej reči poukázal na lieň a netrebnosť starého režimu poukazom na vykonanú prácu za krátku dobu trvania republiky. Ružomberok bol práve miestom, kde boli vodcovia slovenskí súdení a odsuzovaní k žalárom, tu boli súdení i pozostalí nevinných obetí masakru černovského (1907). Starý súd bol pre Slovákov sieňou utrpenia, drsného násillia. Slovensko nemalo sudcov. Bez pomoci českých sudcov by u nás bola anarchia. Slovenská mládež študujúca má ohromnú výhodu i pred českou, lebo netrpí nezamestnanosťou. Súdna služba jej poskytuje možnosti k uplatneniu. Varuje mladých slovenských právnikov pred advokátskou dráhou, dôvodiac tým, že advokátov na Slovensku je nepomerne viac (veľmi mnoho Maďarov a Nemcov, ktorých iste tu zahrnul) ako v historických zemiach. Inflácia advokátov neposlúži vážnosti stavu, ani záujmom občanov. Mládež by sa mala venovať dráhe súdnej, aby sa v súdnictve mohol viac uplatňovať živel slovenský. — Druhá nová súdna budova v Bratislave bude otvorená na jar t. r.

Josko.

Zákon o úsporných opatreniach personálných. 29 paragrafy zákona ze dne 31. prosince 1932, č. 204 Sb. z. a n., bylo provedeno snížení platů státních zaměstnanců, o němž se mluvilo a psalo přes půl roku teoreticky a jež prakticky pocítili státní zaměstnanci při výplatě gáží 31. prosince 1932. Obsah zákona jest všeobecně znám. Z všeobecných ustanovení lze uvésti zvláště široké zmocnění vlády v § 24, jež může nařízením upravit z p ů s o b výplaty služebních, odpočívacích a zaopatřovacích platů státních zaměstnanců a pozůstalých po nich a p o s u n o u t den výplaty platů předem splatných až včetně do 15. dne měsíce splatnosti. Rovněž § 25 obsahuje zmocnění vlády, a to, aby tam, kde toho bude třeba, přechodně provedla úspornou úpravu nároků na n á h r a d u s l u ž e b n í c h v ý l o h a otázek s tím souvisejících prostým vládním usnesením, dokud nebude vydáno vládní nařízení podle § 147 platového zákona. Velmi charakteristickým jest znění § 28, kde se vláda zmocňuje, aby v h o d n ý m i o p a t ř e n í m i v y r o v n a l a n e s r o v n a l o s t i, které by z provádění zákona vznikly.

Dr. Pošvář.

Zřízení parlamentní úsporné a kontrolní komise. Úsporná parlamentní komise byla u nás organizována již zákonem ze dne 12. srpna 1921, č. 301 Sb. z. a n. Důvodem k vydání nového zákona o zřízení takové komise (zákon ze dne 28. prosince 1932, č. 205 Sb. z. a n.) byla, zdá se, absolutnost zákona původního. — Komise zřizuje se (§ 1) za účelem úspornosti ve správě státu a státních nebo státem spravovaných podniků, ústavů, fondů a zařízení a ke kontrole této správy. Skládá se (§ 2) celkem ze 24 členů a tolikéž náhradníků, z nichž dvě třetiny volí poslanecká sněmovna a jednu třetinu senát. Pro komisi platí, pokud zákon neurčuje jinak, analogicky jednací řády parlamentních výborů až na § 27, odst. 3 (§ 3). Ustavující schůze komise má býti svolána do 14 dnů po zvolení; zvolí si předsedu, jímž musí býti člen poslanecké sněmovny, a dva místopředsedy, z nichž první musí býti senátorem, a dva zapisovatele. Za určitých předpokladů může býti jednání komise prohlášeno důvěrným. Porušení důvěrnosti může míti za následek vyloučení z členství v komisi (§ 4). Předseda, místopředsedové a zapisovatelé tvoří ú s p o r n ý a k o n t r o l n í v ý b o r, který může býti rozšířen dalšími 3 až 6 členy, jež ze sebe zvolí. Úkolem tohoto výboru jest vlastně úkol komise vytčený v § 1, který má sbor prováděti jednak

dohledem, jednak přímo kontrolou, zejména při řízení dodávkovém Výbor jedná za součinnosti vlády a nejvyššího účetního kontrolního úřadu nebo z vlastního podlétu. Jeho porady jsou důvěrné (§ 5). Výbor podává zprávy o své činnosti komisi, tato pak poslanecké sněmovně a senátu (§ 6). Personál komise bude opatřen podle zákona ze dne 9. června 1922, č. 186 Sb. z. a n.

Dr. Pošvář.

Léčebná péče pro nezaměstnané. Ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem zdravotnictví a tělesné výchovy připravilo akci, která má poskytnouti nezaměstnaným a jejich rodinám lékařskou pomoc, léky a léčebné pomůcky. Veřejné nemocnice mají poskytnouti ambulantní ošetření, léky a léčebné prostředky; k tomu má ministerstvo zdravotnictví přispěti určitou částkou z výnosu zdravotní přírážky. K provádění léčebné péče mají přispěti také obce, nemocenské pojišťovny, zdravotní poradny a lékařské organizace. Na tento účel poskytne větší částku Ústřední sociální pojišťovna a ministerstvo sociální péče, které zvláště má přispěti okresním pečím o mládež na výlohy, spojené s ošetřením dětí nezaměstnaných.

Dr. Jindřich.

Názory o programu světové hospodářské konference. Ve schůzi »Ecole de la paix« v Paříži přednášel Pierre Quesnay, generální ředitel Banky pro mezinárodní platy, na téma »Co požadujeme od světové hospodářské konference«. První věcí, kterou můžeme žádati, je obnovení možnosti hospodářské spolupráce, která činí nevyhnutelnou rozdělení surovin. Světová hospodářská konference měla by se zabývatí ustanovením mezinárodního peněžního režimu, který by utvořil základnu pro mezinárodní peněžní transakce a jenž by zadržel katastrofální poklesnutí ceny zlata. Dále by měla býti připravena revize zadlužení, aby bylo lze se vyvarovati jednostranného vypovídání smluv jako následek dluhového přetížení. Konference měla by usilovati o reorganizaci a racionalisaci světové produkce, aby byla účinná přítrž dnešní anarchii, která způsobuje nezaměstnanost, pokles cen a deficity. Měly by býti odstraněny systémy celních výhod. Hospodářská reorganizace nemůže však býti provedena, nebudou-li vlády států silné, vědomy své odpovědnosti a nebudou-li ochotny přinéstí nutné oběti. Všude, kde se objevila cílevědomost a rozhodnost, lze pozorovati hospodářské zlepšení.

Dr. Jindřich.

Ze Sociálního ústavu Československé republiky. Dne 15. prosince 1932 přednášel doc. dr. Boháč na thema »Je příčinou světové krise přelidnění?« Nelze dosud mluvit o přelidnění světa. Lidí je na světě asi 2 miliardy. I nejpessimističtější odhady populačního maxima počítají, že by země mohla užítí přes 5 miliard lidí; počítá se také s 8 až 10 miliardami. A přece na vývin dnešní krise mají populační momenty větší vliv, než se obyčejně soudí. Je to hlavně nestejněmorné rozdělení obyvatelstva a výrobních prostředků po zemi. Přes polovina lidstva žije ve třech silně zalidněných oblastech: v západní a střední Evropě, v Indii, počítaje v to blízké ostrovy a na východoasijském pobřeží Tichého oceánu. V těchto oblastech jsou určité kraje přelidněny. Ač populační tlak se pocituje nejtěživěji v Japonsku, učinila nynější krise nejaktuálnější problém průmyslových států svropských. Předpokladem rozkvětu průmyslových států v XIX. století byla silná emigrace do Ameriky. Světová válka způsobila ochuzení v hlavních průmyslových zemích evropských a vyvolala velké kapitálové přesuny. S těmito přesuny se však neshodují přesuny obyvatelstva. Spojené státy americké zastavily téměř úplně příliv přistěhovalců z Evropy. Zastavením volné cirkulace lidí, kapitálu i zboží je otřesen předválečný systém hospodářský. Průmyslové státy vykazují proto zřejmě příznaky přelidnění a stojí před problémem, jak mají sociální rozvrstvení svého obyvatelstva přizpůsobiti změněné situaci hospodářské. Před tento problém jsou také postaveny země české.

Dr. Jindřich.

Právnícká jednota v Praze koná další týdenní schůze vždy o 18. hodině v síni čís. II. (přízemí čís. 13) v budově právnícké fakulty v Praze I., u Čechova mostu, ve čtvrtek dne: 9. února 1933. Dr. Stanislav Dnistrjanskij, profesor ukrajinské university v Praze: K osnově